

Luetaan yhdessä -verkoston vuosikertomus 2016

Tiivistelmä:

Valtakunnallinen Luetaan yhdessä -verkosto tukee maahan muuttaneiden kotoutumista. Verkosto tarjoaa suomen ja ruotsin kielen opetusta maahanmuuttajille, erityisesti naisille, vapaaehtoisvoimin. Ensisijainen kohderyhmä ovat erityistä tukea tarvitsevat maahanmuuttajat kuten kotiäidit, seniorimaahanmuuttajat ja luku- ja kirjoitustaidottomat sekä hitaasti etenevät tai vähäisen koulutustaustan omaavat henkilöt.

Toiminnan tavoitteena on parantaa opetukseen osallistuvien henkilöiden suomen tai ruotsin kielen taitoa. Pääpaino on arjessa tarvittavassa kielitaidossa. Toiminnan tavoitteena on myös parantaa opiskelijoiden sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta.

Verkostolla oli vuoden 2016 lopussa toimintaa 30 paikkakunnalla 101 opetusryhmässä. Opiskelijoita oli 2850 ja vapaaehtoisia opettajia 665. Vuoden 2016 menot olivat kokonaisuudessaan 110 000 euroa. Verkoston toimintaa rahoitti Raha-automaattiyhdistys.

Yhteensä Luetaan yhdessä -verkostossa järjestettiin 7779 opetustuntia vuonna 2016. Opettajien arvion mukaan 94% säännöllisesti tunneilla käyvistä opiskelijoistamme edistyi opinnoissaan huomattavasti tai jonkin verran lukuvuoden aikana. Lisäksi 47% näistä opiskelijoista oli opettajien näkemyksen mukaan osoittanut lukuvuoden aikana lisääntyntä osallisuutta tai verkostoitumista uusiin ihmisiin. 521 opiskelijaa siirtyi verkoston toiminasta eteenpäin toiseen koulutukseen tai työhön.

Taustaa

Vuonna 2016 Suomessa oli 243 639 vakinaisesti maassa asuvaa ulkomaalaista¹. Oleskeluluvan saaneet maahanmuuttajat tulivat Suomeen opiskelemaan, työskentelemään, pakolaisina tai turvapaikanhakijoina, perheen yhdistämisen sekä avioliiton perusteella.

Kielelliset ongelmat ovat merkittävä este Suomeen integroitumisessa. Luku- ja kirjoitustaito on suomalaisille itsestään selvyyttä, mutta maahanmuuton myötä luku- ja kirjoitustaidottomuus koskettaa nykyään yhä enemmän myös suomalaista yhteiskuntaa. Aikaisemmin on arvioitu Suomeen tulevan vuosittain noin 600 aikuista maahanmuuttajaa, joiden äidinkielen luku- ja kirjoitustaito on puutteellinen². Vuoden 2016 alussa Opetushallitus teetti selvityksen, jossa todettiin vuoden 2015 aikana tulleista turvapaikanhakijoista luku- ja kirjoitustaidottomia 7%³. Kun myönnettiin oleskelulupia vuonna 2016 myönnettiin 20 000, voidaan luku- ja kirjoitustaidottomien määrän olevan kasvussa (n. 1500 henkilöä).

Toiminnan kuvaus ja tavoitteet

Luetaan yhdessä on vapaaehtoisuuteen perustuva valtakunnallinen verkosto, jossa matalan kynnyksen opiskeluryhmät tukevat maahanmuuttajien, erityisesti naisten, kielen oppimista. Ryhmissä tapahtuva suomen ja ruotsin kielen oppiminen on alkuna kotoutumiselle ja voimaantumiseksi. Kielenopetus tapahtuu kerran viikossa, kahden tunnin ajan kokoontuvissa opetusryhmissä. Opetus on opiskelijoille maksutonta. Yhdessä ryhmässä opettaa monta vapaaehtoistyöntekijää, jotta ryhmissä pystytään kohtaamaan maahanmuuttajat yksilöllisesti ja antamaan henkilökohtaista tukea. Verkoston toiminta on nk. matalankynnyksen toimintaa: opiskelijoiden ei tarvitse etukäteen ilmoittautua kursseille, ja uusia opiskelijoita voi tulla ryhmiin lukukauden ajan. Opiskelijat voivat tuoda mukanaan myös pienet lapsensa, joille järjestetään tarpeen mukaan omaa ohjelmaa oppituntien ajaksi. Matalan kynnyksen periaatteen myötä

¹ Tilastokeskus: StatFin -tilasto.

² Nissilä, L. 2009: Maahanmuuttajien koulutus Suomessa. Teoksessa L. Nissilä & H-M Sarlin: Maahanmuuttajien oppimisvaikeudet. Helsinki: Opetushallitus.

³ OPM Selvitys: turvapaikanhakijoiden koulutustausta, työkokemusta ja opiskeluvalmiuksia kartoitettiin.

ryhmät ovat heterogeenisiä sekä opiskelijoiden koulutustason, iän, suomen kielen tason kuin etnisen ja kulttuuritaustankin puolesta. Vapaaehtoistyöntekijöiltä ei edellytetä opettajakoulutusta, vain kiinnostusta ja innostusta auttaa maahanmuuttajia.

Opetuksen pääpaino on arjessa tarvittavassa kielitaidossa. Osa verkoston opiskelijoista on luku- ja kirjoitustaidottomia. Opetuksen avulla parannetaan heidän luku- ja kirjoitustaidon omaksumisen edellytyksiä. Toiminnan tavoitteena on myös parantaa opiskelijoiden sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta, ja näin edistää opiskelijoiden ja heidän perheensä hyvinvointia. Opiskelijoiden työelämä- ja koulutusvalmiuksia parantamalla pyritään mahdollistamaan eteneminen kotoutumisessa. Lisäksi edistetään kaksisuuntaista integraatiota toimintaan osallistuvien kesken ja lisätään molempuolista kulttuurien tuntemusta. Verkostolla on ollut opetustoimintaa vuodesta 2004 lähtien.

Auroras-toiminta

Luetaan yhdessä -verkoston toimintaa on myös Auroras-toiminta, joka on tarkoitettu verkoston toimintaan osallistuville korkeakoulutetuille naisille.

Auroras-toimintaa toteutetaan seminaaripohjaisesti. Auroras-tapaamisissa vuorovaihtus on kahdensuuntaista: koulutetut maahanmuuttajanaiset saavat syventävää tietoa suomalaisesta työelämästä, parantavat kielitaitoaan ja mahdollisuuksiaan työllistyä koulutustaan vastaaviin tehtäviin. Samalla suomalaisilla akateemisilla naisilla on tilaisuus tutustua monikulttuurisessa ympäristössä mielenkiintoisiin naisiin ja tukea heitä omien verkostojensa avulla kotoutumisessa. Auroras-verkoston tavoitteena on järjestää korkeakoulutettuja naisia kiinnostavia tapahtumia kulttuuritaustaan katsomatta. Tilaisuuksissa keskustelu on vahvassa roolissa. Seminaarit järjestetään suomeksi. Tarvittaessa tukikielenä toimii englanti.

Vuoden 2016 aikana Auroras-toimintaa järjestettiin pääkaupunkiseudulla, Turussa ja Vaasassa. Auroras-seminaareja suunnittelee ja toteuttaa suunnittelutiimit, jotka koontuvat muutamia kertoja vuodessa ennen tapahtumia ja tapahtumien välissä.

Vuoden 2016 aikana järjestettiin yhteensä 7 seminaaritapahtumaa Helsingissä ja Turussa. Vaasan seudun Auroras-verkosto toteutti toimintaa mentoroinnin avulla vuonna 2016. Mentorointiin osallistui kahdeksan mentori-aktori -paria, jotka kokoontuivat pareittain ja ryhmässä kahdeksan kuukauden ajan.

Verkoston vapaaehtoistyöntekijät ja heille järjestettävä koulutus

Luetaan yhdessä -verkostossa toimi 665 vapaaehtoista opettajaa vuonna 2016. Opettajuus ei edellytä opettajakoulutusta tai kuulumista naisjärjestöön. Viime vuosina mukaan on tullut myös muutamia miehiä. Verkosto toteutti vuonna 2013 opettajakyselyn, jonka avulla hahmotettiin verkoston vapaaehtoisten taustoja. Kyselyn mukaan 50%:lla verkoston opettajista on opettajakoulutus ja 30%:lla kokemusta opetustyöstä.

Luetaan yhdessä -verkosto järjestää vapaaehtoisten opettajien perehdyttämiseksi sekä valtakunnallisia seminaareja että alueellisia pienryhmäseminaareja. Lisäksi uudet ryhmät saavat koulutusta toiminnan aloittamiseen.

Syksyllä 2016 verkosto järjesti valtakunnallisen seminaarin Heurekassa, Vantaalla. Seminaariin osallistui yli 200 vapaaehtoistyöntekijää. Seminaari aiheita olivat mm. maahanmuuttajien ihmisoikeuskysymykset Suomessa, sanaston oppiminen ja pelilliset ja keholliset menetelmät oppimisessa. Lisäksi toimintavuoden aikana järjestettiin monia paikallisia koulutustilaisuuksia mm. pääkaupunkiseudulla, Lahdessa, Lohjalla, Turussa ja Vaasassa.

Verkoston opiskelijat

Luetaan yhdessä -verkoston opiskelijat ovat erittäin heterogeeninen ryhmä: opiskelijoiden taustat eroavat niin koulutukseltaan, iältään, suomenkielentaidon tasoltaan kuin kulttuuritaustaltaankin. Opiskelijoita oli verkostossa kaikista maanosista, eniten opiskelijoita on kuitenkin Afrikan maista, Aasiasta, Lähi-idästä sekä Itäisen Euroopan maista.

Myös opiskelijoiden ikäjakauma oli suuri: 19% opiskelijoista oli 15-25 -vuotiaita, 62 % 26-50 -vuotiaita ja 19 % yli 50-vuotiaita. Monet heistä olivat nuoria kotona lapsiaan

hoitavia äitejä. Joukossa oli myös paljon seniorimaahanmuuttajia, joille Luetaan yhdessä -verkoston kaltainen ilmainen ja avoin toiminta on yksi harvoja tapoja opiskella suomen kieltä. Verkosto onkin onnistunut erinomaisesti tavoittamaan senioreita, enemmistö maahanmuuttajista kun yleensä on nuoria työikäisiä.

Noin 18% verkoston opiskelijoista kävi työssä tai opiskeli päätoimisesti. Suomen maahanmuuttajista noin kolmasosa tulee valmiiseen työpaikkaan. Tällöin henkilö ei saa kotoutumiskoulutusta, joka edellyttää työttömän työnhakijan statusta. Usein yritykset tarjoavat tämänkaltaisille tulijoille suomenkielenkoulutusta, mutta varsinkin matalapalkkaisilla aloilla näin on harvoin. Verkosto tavoittaa kohtuullisen hyvin myös tätä osuutta maahanmuuttajista.

Taulukko 1. Opiskelijoiden työllisyystilanne keväällä 2016

Opiskelijoista	%
Käy työssä	9
Opiskelee	9
Kotona (esim. työtön tai äitiyslomalla)	63
Opiskelijasta ei ole tätä tietoa	19
Yhteensä	100

Verkoston opiskelijoista 12% oli luku- ja kirjoitustaidottomia ja 41 % oli ryhmään tullessaan suomenkielentaidottomia. Korkeakoulutettuja verkoston opiskelijoista oli 20 %.

Yhteistyökumppanit

Luetaan yhdessä -verkoston toteutus eri paikkakunnilla on ratkaisevalla tavalla riippuvainen paikallisista yhteiskuntasuhteista ja yhteistyökumppaneista. Verkoston kaikki opetustilat saatiin ryhmien käyttöön ilmaiseksi. Yhteistyökumppanit antoivat usein ryhmälle materiaaliapua, kuten ilmaista tulostusta ja monistusta, ja tiedottivat ryhmistä kontakteilleen. Osa yhteistyökumppaneista tarjoaa verkoston vapaaehtoisille koulutusta sekä koordinoivaa ja opetuksellista tukea etenkin silloin, jos samassa tilassa toimii useampi Luetaan yhdessä -ryhmä. Verkosto tarjoaa opiskelijoille jonkin verran myös kotiopetusta.

Taulukko 2: Yhteistyökumppanien erittely toimialoittain

Toimija	Ryhmätiloja	%
Kunta	34	47
Kolmas sektori	18	25
Valtio (vankila)	1	1
Opisto	6	8
Kotiopetus	1	1
Seurakunta	13	18
Yhteensä ⁴	73	100

Useimmiten toimitilat tarjosi kunta: 47% tiloista, tai kolmannen sektorin toimija: 25 % tiloista. Myös seurakunnat ja opistot tarjosivat verkostolle useita ryhmätiloja.

Ryhmäkumppanuuksien lisäksi verkostolla oli erilaisia hankekumppanuuksia mm. Ci-mo:n, Life all in, Osallisena verkossa, Hyvä alku Hämeessä sekä Etelä-Suomen ETNO:n kanssa. Osallisena verkossa -hankkeen tarkoituksena on luoda vertaistukimalli luku- ja kirjoitustaidottomien sekä heikosti suomea osaavien maahanmuuttajien digitaitojen kehittämiseen. Vuoden 2016 aikana hanke tarjosi digioppimateriaalikoulutusta verkoston vapaaehtoistyöntekijöille pääkaupunkiseudulla, Turussa, Lahdessa ja Lohjalla. Verkoston projektipäällikkö toimii hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana.

Hyvä alku Hämeessä -hankkeen tarkoituksena on kehittää toimiva alueellinen palvelumalli, jossa kotoutumisen alkuvaiheessa olevat maahanmuuttajat saavat palveluja joustavasti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti. Hankkeen puitteissa kehitetään verkoston erityispiirteitä huomioivaa oppimateriaalia koko verkoston käyttöön ja koulutetaan verkoston vapaaehtoistyöntekijöitä valtakunnallisesti.

Luetaan yhdessä -verkosto nimettiin Etelä Suomen Etnisten suhteiden neuvottelukuntaan loppusyksystä 2015. Nimetyn ETNO:n kausi on 2015-2019. Vuoden 2016 aikana neuvottelukunta toteutti monipuolista ohjelmaa, jossa verkosto oli järjestämässä ta-

⁴ (yhdessä tilassa voi toimia useita ryhmiä)

pahtumia positiivisten maahanmuuttouutisten lisäämiseksi suomalaisessa mediasa. Tapahtumien pohjalta Yleisradio toteuttaa juttusarjan vuonna 2017, jossa kymmenen maahanmuuttajaa kertoo positiivisen esimerkin kotoutumisestaan Ajantasa-nimisessä radio-ohjelmassa. Life all in -hanke ja Cimo kutsuivat Luetaan yhdessä -edustajat verkostoseminaareihin Italiaan ja Saksaan.

Viestintä ja verkoston näkyvyys

Verkoston sisäinen viestintä tapahtui pääasiassa sähköisesti sähköpostia, nettisivuja, sähköpostilistaa ja verkoston Facebook-sivuja hyödyntäen. Sähköpostilistalla julkaistaan viisi kertaa vuodessa ilmestyvää uutiskirjettä, jolla verkosto tiedottaa vapaaehtoisille ja muille kiinnostuneille verkoston ajankohtaisista asioista.

Vuoden aikana verkosto sai näkyvyyttä erityisesti paikallismedioissa ympäri Suomen. Loppuvuodesta verkoston projektipäällikkö sai kutsun presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotolle Linnaan.

Verkoston toimintaa esiteltiin monissa vapaaehtoistoimintaan liittyvissä tapahtumissa kuten vapaaehtoistoiminnan Valikko-messuilla, Mahdollisuuksien Tori -tapahtumissa sekä useissa pienemmissä paikallistapahtumissa eri puolilla Suomea. Lisäksi verkoston keskushenkilöitä kutsuttiin puhumaan eri organisaatioiden järjestämiin tilaisuuksiin verkoston toiminnasta.

Verkoston talous

Luetaan yhdessä verkoston toimintaa rahoitti vuonna 2016 Raha-automaattiyhdistys. Lisäksi syksyllä 2016 verkosto sai rahoituksen oppimateriaaleihin Koneen säätiöltä, joka kuitenkin siirtyi täysimittaisesti käytettäväksi vuonna 2017. Suurimmat kulut muodostuivat opiskelijoiden oppikirjoista, valtakunnallisesta koulutusseminaarista sekä projektipäällikön palkkakustannuksista. Vuoden 2016 tulot olivat 110 000 euroa. Kirja- ja muihin oppimateriaaleihin vuoden aikana kului 26 000 euroa. Koulutuskulut olivat yhteensä 14 000 euroa. Palkka ja palkkojen sivukulut olivat 49 000 euroa. Auroras-toiminnan kulut olivat 1300 euroa. Vuoden 2016 menot olivat kokonaisuudessaan 110 000 euroa.

Opetusryhmien määrä vuonna 2016

Luetaan yhdessä -verkosto toimi vuoden 2016 alussa 25 paikkakunnalla: Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Hämeenkyrö, Kajaani, Kauniainen, Kotka, Kuopio, Lahti, Lohja, Oulu, Pietarsaari, Pirkkala, Pori, Porvoo, Pudasjärvi, Riihimäki, Seinäjoki, Sipoo, Tampere, Turku, Vaasa, Vantaa sekä Ylöjärvi. Vuoden aikana toiminta laajeni viiteen uuteen kuntaan: Heinolaan, Kaarinaan, Lappeenrantaan, Raisioon sekä Vihtiin. Näin ollen verkostolla oli vuoden 2016 lopussa toimintaa 30 paikkakunnalla.

Vuoden 2016 lopussa verkostolla oli 101 opetusryhmää. Uusia ryhmiä syntyi kaikkiaan 8 yllä mainittuihin kuntiin. Kunnista eniten Luetaan yhdessä -ryhmiä oli Espoossa (7), Helsingissä (16), Turussa (11), Vaasassa (8) ja Vantaalla (11).

Opiskelijamäärä

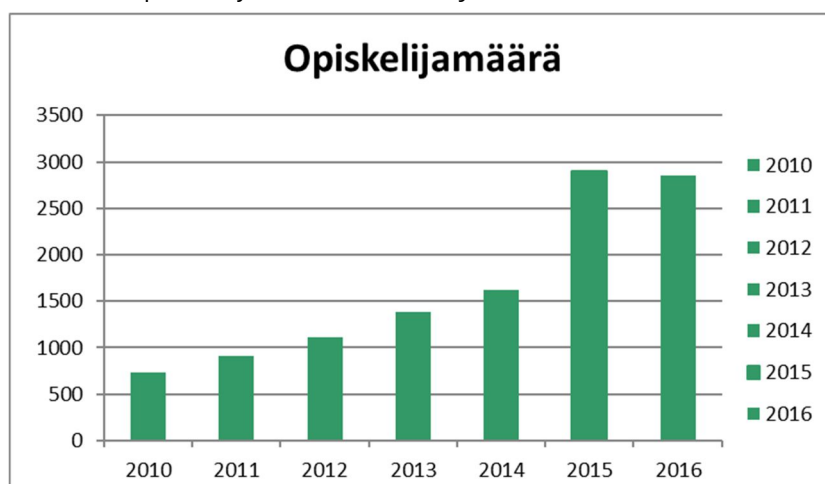
Luetaan yhdessä -verkoston opiskelijamäärä on kasvanut tasaisesti keskimäärin kaksisataa opiskelijaa vuodessa. Vuoden 2015 aikana opiskelijamäärä kuitenkin kasvoi aikaisempia vuosia nopeammin: Vuoden 2015 lopulla verkoston kirjoilla oli 2900 maahan muuttanutta opiskelijaa, kasvua edellisvuoteen 81%⁵. Syksyn 2015 pakolaismäärän suuri kasvu näkyi näin ollen vahvasti myös verkoston toiminnassa. Vuoden 2016 aikana kotoutumiskoulutusten jonoja pystyttiin purkamaan lisäaloituspaikkojen myötä ympäri Suomen, mistä johtuen jotkut opetusryhmät raportoivat opiskelijoiden vähentymisestä vuoden aikana. Ryhmien määrän kasvun myötä opiskelijoiden kokonaismäärä pysyi kuitenkin lähes muuttumattomana edellisvuoteen verrattuna: 2850 henkilöä.

Verkosto ei kerää opiskelijoiden henkilötietoja tai kartoita yksilöiden taustoja, joten kokonaismäärässä voi olla henkilöitä useampaan kertaan, sillä jotkut opiskelijat käyvät useassa Luetaan yhdessä -ryhmässä. Henkilötietojen puuttuessa ei kuitenkaan pystytä selvittämään minkä verran luvussa on päällekkäisyyksiä.

⁵ Vuonna 2014 verkostossa kirjoilla 1600 opiskelijaa

Kuva1: Opiskelijamäärän kehitys vuosina 2010-2016

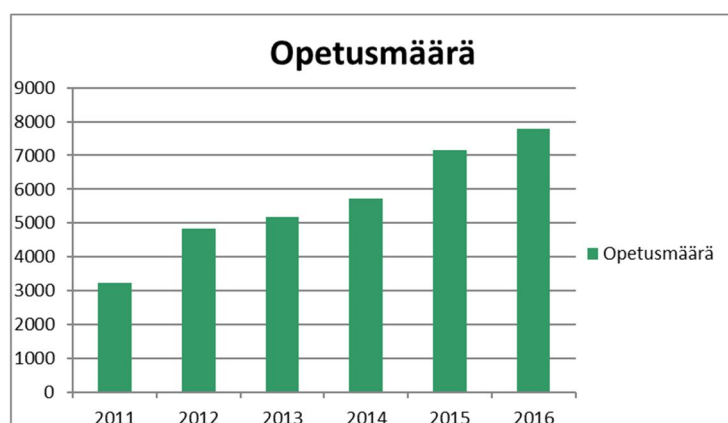
Matalankynnyksen periaate tuo ryhmien yleiseksi piirteeksi sen, että kaikki tavoitetut opiskelijat eivät osallistu jokaiselle opetuskerralle. Osa opiskelijoista on sitoutuneita toimintaan ja käyvät opetuksessa viikoittain pitkiäkin aikoja. Osa puolestaan oppii nopeasti, ja siirtyy nopeasti verkoston opetuksesta eteenpäin työhön tai opiskelemaan. Osa opiskelijoista käy verkoston opetuksessa satunnaisesti. Vuonna 2016 Luetaan yhdessä ryhmässä oli yhdellä opetuskerralla keskimäärin 12 opiskelijaa, viisi opettajaa ja kaksi lasta. Yhdellä vapaaehtoisella oli keskimäärin 2,4 opetettavaa. Verkoston tavoitteena on opetus 2-3 opiskelijan pienryhmissä, johon näin ollen tilastollisesti päästiin, joskin ryhmäkohtaista vaihtelua on runsaasti.

Opetuksen määrä

Luetaan yhdessä -verkostossa järjestettiin opetusta vuonna 2016 yhteensä 7779 opetustuntia. Verkoston opetusmäärä on kasvanut tasaisesti vuosittain ryhmämäärän lisääntyessä.

Kuva 2: Opetuksen määrän 2011-2016 (a 45 min.)

Tässä laskelmassa on kuitenkin huomioitu ryhmien tarjoama opetusmäärä. Ryhmää kohti oli vuoden 2015 aikana läsnä keskimäärin 4,7 opettavaa vapaaehtoistyöntekijää. Vapaaehtoistyötä tehtiin näin ollen 36 560 opetustuntia (a 45 min.), täysiä tunteja 27 420. (Määrä ei sisällä opetustuntien suunnitteluun käytettyä aikaa.)

Luetaan yhdessä -verkoston toteutuneet kulut olivat vuonna 2016 kokonaisuudessaan 110 000 euroa. Verkoston opetuksessa oli 2859 opiskelijaa, jolloin vuosittaiset kustannukset yhtä opiskelijaa kohden olivat 39 euroa. Tähän kustannukseen sisältyy myös opiskelijoiden ilmaiseksi tuntien ajaksi käyttöönsä saamat opetusmateriaalit ja -kirjat.

Toiminnan tuloksia

Koska verkoston toiminnassa on kyse vapaaehtoistoiminnasta, ovat oppimistavoitteet verkostossamme väljät. Muodollisia oppimistuloksia ei määritellä, eikä opiskelijoille järjestetä kokeita. Koska Luetaan yhdessä -opetus ei ole päätoimista, on vaikea arvioida, kuinka paljon Luetaan yhdessä -toiminta on vaikuttanut kielitaidon kehittymiseen. Verkoston tavoitteena on auttaa opiskelijaa oppimaan suomen kieltä niin, että hän pääsee jollekin viranomaisen järjestämälle suomen kielen kurssille, saa muun opiskelu- tai työpaikan, tai toiminta edistää muulla tavoin henkilön kotoutumista. Vuoden 2016 aikana 521 opiskelijaamme ympäri Suomen siirtyi eteenpäin ryhmistämme muihin opintoihin tai työhön. Lisäksi 47% säännöllisesti opetuksessa käyvistä opiskelijoista oli opettajien näkemyksen mukaan osoittanut lukukauden aikana lisääntyntä osallisuutta tai verkostoitumista uusiin ihmisiin (suomalaisiin tai maahan muuttaneisiin).

Vapaaehtoisia opettajia pyydettiin arvioimaan ryhmänsä opiskelijoiden oppimistuloksia alla olevalla asteikolla kevätlukukauden 2016 päätyttyä. Opettajien arvion mukaan 94% säännöllisesti opetuksessa käyvistä opiskelijoistamme edistyi opinnoissaan huomattavasti tai jonkun verran lukuvuoden aikana.

Taulukko 4: Opiskelijoiden edistyminen vuoden 2016 aikana

Kuinka moni opiskelija on	kpl	%
edistynyt huomattavasti	598	33
edistynyt jonkin verran	1097	61
ei ole edistynyt juuri lainkaan	93	5
Yhteensä:	1788	100 %

Luetaan yhdessä -toiminnan sosiaalinen näkökulma

Luetaan yhdessä -toiminta on suomenkielen oppimisen lisäksi vahvasti sosiaalinen tapahtuma, jossa ryhmäläiset kokevat yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ystävyyttä toinen toisiansa kohtaan. Lähes kolmasosa (27%) verkoston vapaaehtoisista pitää yhteyttä yhteen tai useampaan opiskelijaan myös oppituntien ulkopuolella. ”Saan paljon ystävyyttä opiskelijoilta, hymyjä ja halauksia. Tunnen antaneeni myös heille mahdollisuuden olla osa suomalaisten arkipäivää”, eräs vapaaehtoinen toteaa.

Vapaaehtoistyöntekijöillä on erilaisia motiiveja olla mukana toiminnassa, mutta kysyttäessä, mitä vapaaehtoinen itse saa toiminnasta, suosituimmat vastaukset olivat: Hyödyllisyyden tunnetta, voi hyödyntää elämän aikana hankkimia taitoja, saada tietoa muista kulttuureista, älyllisiä virikkeitä ja aivojumppaa eläkepäivien virkistykseksi, hyvän mielen. Eräs vastaajista totesi: ”Koen olevani tarpeellinen yhteiskunnalle, saan hyvää mieltä, koen auttavani maahanmuuttajia kotoutumisessa ja luomaan uusia ihmissuhteita. Yhteisöllisyys tulee konkreettisesti esiin, joka on minusta tärkeää, tuoden hyvän mielen niin itselle kuin naisille ja lapsille.”

Opetuksessa kannustetaan opiskelijoita eteenpäin monella tavalla: ”Noin 40 vuotiasta naista, joka ei ollut virallisilla suomenkielen kursseilla, mutta osasi kohtalaisesti suomenkieltä, kannustettiin ja innostettiin hakeutumaan ensin työharjoitteluun ja sitten laitoshuoltajan koulutukseen, jonne hän pääsikin. Opiskelun aikana häntä tuettiin tarvittaessa. Nyt hänellä on vakinainen työpaikka siivousyrityksessä”, kerrotaan esimerkkinä eräässä raportissa. Aina auttamistilanteet eivät yrityksistä huolimatta ole onnistuneita: ”L:n teini-ikäisellä pojalla on vaikeuksia koulussa. Huolimatta Ly-ohjaajan yhteydenotosta rehtoriin, ei tulkkia hankittu paikalle vanhempaintapaamiseen.”

Erityisen palkitsevaa on vapaaehtoistyöntekijöille nähdä opiskelijoiden edistyvän opinnoissaan ja voimaantuvan: ”Henkinen palkinto on, kun näkee oppilaan oivaltavan sanoja tai opiskelusysteemin ja oppilaan vapautuvan, ryhdin parantuvan ja hymyn tulevan esiin”.

Tämänkaltaisesta tilanteesta antoi yksin raportin täyttäjä kauniin esimerkin:

”Eräs huippuhetkistä: Kun neljä vuotta sitten Ruandan pakolaisleiriltä tullut täysin kirjoitettua kieltä taitamaton yli kuusikymmenvuotias kongolaisrouva kumartuu kevätjuhlassa käsilaukkunsa puoleen levollisesti ottaakseen esiin silmälasinsa kuultuaan vuoronsa tulleen lukea pari viikkoa aiemmin kirjoitetun kirjoituksen koko ryhmän edessä ja tekeekin sen arvokkaasti, hiukan autettuna, ryhdikkäänä ja kauniina sisäistä valoa säteillen!”

